

B.A. Sanskrit First Year First Semester Home Assignments (2016-17)

संस्कृत विशारद वर्ष- १, सत्र-१ गृहपाठ

प्रत्येक गृहपाठावर स्वतःचे नाव, पेपरचे नाव व कोड नंबर लिहावा. सोडविलेले गृहपाठ टिमवि सदाशिव पेठेतील विभागाच्या कार्यालयात अथवा जेथे प्रवेश घेतला त्या केन्द्रावर १० ऑक्टोबर २०१६ पूर्वी दाखल करणे आवश्यक आहे. या तारखेनंतर गृहपाठ दाखल केल्यास प्रत्येक विषयामागे रु. २००/- विलंब शुल्क भरावे लागेल याची नोंद घ्यावी. पोस्ट अथवा कुरियरने गृहपाठ पाठविणार असल्यास विद्यार्थ्यांनी ते गृहपाठ वर दिलेल्या मुदतीत पोहोचतील अशाप्रकारे पुरेसे आधी पाठविण्याची दक्षता घ्यावी. पोस्ट अथवा कुरियरमुळे विलंब झाला, तरीही विलंब शुल्क भरावे लागेल.

कौटिलीय अर्थशास्त्र - (४१०१)

गुण

- प्र.१) अधोनिर्दिष्ट विषयमाधिकृत्य निबन्ध लिखत ।
चतरस्र एव विद्या इति कौटिल्यः - एताद्विधानं संपूर्णतया विवृणुत ।

२०

सामान्य व्याकरण - I (४१०२)

- प्र.१) संधींचे प्रकार किती व कोणते, प्रत्येकी दोन उदा. द्या.
प्र.२) संस्कृतभाषया अनुवदत ।
१) सीता, राम आणि लक्ष्मण वनात गेले.
२) शिष्य गुरूंकडे जाऊन ज्ञान मिळवतो.
३) आम्ही सगळे रविवारी एकत्र भेटतो.
४) मुले संध्याकाळी बागेत चेंडुने खेळतात.
५) पाणी आणण्यासाठी महिला नदीवर जातात.

१५

५

रूपक - (प्रतिमा) - (४१०३)

- प्र.१) प्रतिमानाटकस्य प्रथमाङ्क रसग्रहणं लिखत ।

२०

प्राचीन भारताचा सांस्कृतिक इतिहास (४१०४)

- भारतीय इतिहासाच्या पुनर्रचनेत कोणत्या साधनांची मदत होते ते सांगा.

२०

आधुनिक साहित्य (भीमायन) - ४१०५

प्र. १) मातृभाषया अनुवदत ।

१०

- १) भीमः सहाध्यायिबहिष्कृतः सन् कक्षैकदेशे तु निजासनस्थः ।
विषण्णाचित्तस्त्वसहायभूतः स्वाध्यायमात्रं शरणं प्रपन्नः ॥
- २) सप्रश्रयं प्राह गुरूर्नृपातम् अयं हि लालोऽन्त्यजजातिजातः ।
उच्चप्रशालाप्रथमाब्दकक्षाम् उत्तीर्य चाग्रे पठितुं स वष्टि ॥
- ३) महद्यशो यस्य कृपाप्रसादाल्लब्धं मया तात स एव सेव्यः ।
निशम्य पुत्रस्य वचो विषण्णो तमस्तदा भीममुवाच चैवम् ॥
- ४) मित्रोच्चकोलाहलवारणार्थं दारं पिथायैव स नित्यमध्यैत् ।
कोलाहले तीव्रतम् हि जाते कार्पासखण्डैः पिदधौ स कर्णौ ॥

प्र. २) ससन्दर्भं स्पष्टीकुरुत ।

१०

- १) संमिश्रभावाकुलचित्तवृत्तिः कर्तव्यमूढाऽगतिका तदानीम् ।
- २) भाविधर्मन्तरस्यैतन्निदानं किं नु सूचकम् ।

सुभाषिते (नीतिशतक) - ४१०६

प्र. १) भृहरेः शतकत्रयाणां च परिचयं दत्त ।

१०

प्र. २) मूर्खपद्धतिं अनुसृत्य निबंधं लिखत ।

१०

संस्कृत विशारद वर्ष- २, सत्र-३ गृहपाठ (२०१६-१७)

प्रत्येक गृहपाठावर स्वतःचे नाव, पेपरचे नाव व कोड नंबर लिहावा. सोडविलेले गृहपाठ टिमवि सदाशिव पेठेतील विभागाच्या कार्यालयात अथवा जेथे प्रवेश घेतला त्या केन्द्रावर १० ऑक्टोबर २०१६ पूर्वी दाखल करणे आवश्यक आहे. या तारखेनंतर गृहपाठ दाखल केल्यास प्रत्येक विषयामागे रु. २००/- विलंब शुल्क भरावे लागेल याची नोंद घ्यावी. पोस्ट अथवा कुरियरने गृहपाठ पाठविणार असल्यास विद्यार्थ्यांनी ते गृहपाठ वर दिलेल्या मुदतीत पोहोचतील अशाप्रकारे पुरेसे आधी पाठविण्याची दक्षता घ्यावी. पोस्ट अथवा कुरियरमुळे विलंब झाला, तरीही विलंब शुल्क भरावे लागेल.

ऋग्वेदसूक्ते - (४३०१)

गुण

प्र.१) ऋचोः सटिप्पणमनुवादं कुरुत ।

१०

१) १.१५४.६ २) २.१२.६ ३) ७.६१.४

प्र. २) टिप्पणयौ लिखत ।

१०

१) गोत्रमण्डलानि २) सोमः ३) अग्निः

सामान्य व्याकरण ॥ (४३०२)

प्र.१) रूपे ओळखा (६ पैकी ५)

५

१) आकर्षयत् २) करवै ३) प्रगाथ ४) मधुनी ५) पयांसि ६) ऋषी

प्र.२) प्रयोग बदला (कोणतेही पाच)

५

१) रामः पर्वतं पश्यतु । २) कुमाराः वनं गच्छन्ति । ३) व्याघ्रः मांसं अखादत् ।

४) माजरिण मूषकाः भक्ष्यन्ते । ५) गोपालेन वनम् गम्यताम् । ६) त्वं जनैः उपहस्यसे ।

प्र.३) त्वान्त / ल्यबन्त अव्यय काढून वाक्य पुन्हा लिहा. (कोणतेही पाच)

५

१) कविः कवितां विरचय्य नृपं प्रति गच्छति । २) शार्विलकाः मणिं चोरयित्वा हर्षं अलभत् ।

३) बालकाः मन्त्रं श्रुत्वा भोजनं कुर्वन्ति । ४) नृपः सम्पत्तिं गणयित्वा दानं यच्छतु ।

५) शिष्यः गुरुं प्रणम्य ग्रामान्तरं अगच्छत् । ६) तद् वृत्तं श्रुत्वा सः दुःखितः अभवत् ।

प्र.४) संस्कृतात खालीलपैकी कोणत्याही विषयावर पाच वाक्ये लिहा.

१) पर्जन्यः २) प्रतिभाजाटके 'रामः'

५

रूपक ॥ (नागानन्द) (४३०३)

- प्र. १) नागानन्द या कर्ता कोण व त्याचा काळ कोणता हे सप्रमाण सांगून तोच प्रस्तुत नाटकाचा कर्ता असावा या बद्दलची मते स्पष्ट करा. १०
- प्र. २) टीपा लिहा.
- १) नाटकाचे शीर्षक २) आमुख १०

प्राचीन भारताचा सांस्कृतिक इतिहास (४३०४)

- गुप्त घराण्यावर निबंध लिहा. २०

साहित्यशास्त्र - भरतनाट्यशास्त्र आणि काव्यादर्श (४३०५)

- भरतनाट्यशास्त्रस्य वेदोपातिविषयमधिकृत्य निबन्धं लिखत । २०

श्रीमद्भगवद्गीता (४३०६)

- प्र. १) भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य सारांशं लिखत । २०
-